

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 40, 01503 Vilnius, tel. (8 70) 663 685, el. p. apeliacinis@apeliacinis.lt,
elektroninio pristatymo dėžutės adresas 191831183.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191831183

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
Teikiama per TAIS

2023-05-03 Nr. (1.2 Mr)-03-
Į 2023-04-18 raštą

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ NR. 23-5479 IR NR. 23-5484

Lietuvos apeliaciniame teisme buvo gauti derinimui Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos parengti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 62¹, 304 ir 441 straipsnių pakeitimo ir kodekso papildymo 62² ir 62³ straipsniais įstatymo projektas Nr. 23-5479 (toliau – CPK pakeitimo projektas) ir Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 168, 214, 225, 372 ir 373 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. 23-5484 (toliau – BPK pakeitimo projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai). Toliau teikiame Lietuvos apeliacinio teismo pastebėjimus ir siūlymus dėl Įstatymų projektų nuostatų.

Dėl CPK 62² straipsnio 3 dalies ir 62³ straipsnio 3 dalies

CPK pakeitimo projektu siūloma CPK papildyti 62² ir 62³ straipsniais, įtvirtinant bylą, kurios gali būti nagrinėjamos rašytinio proceso tvarka, ir bylą pagal apeliacinius skundus (atskiruosius skundus) priskyrimą nagrinėti. Tokiam siūlymui pritartina, tačiau siūlytina patikslinti šių straipsnių 3 dalis, jose nustatant: „<...> jei bent viena šalis **motyvuotai** prašo nagrinėti bylą tiesiogiai dalyvaujant teismo posėdyje, nenaudojant informacinių ir elektroninių ryšių technologijų, **ir teismas tokį prašymą pripažįsta pagrįstu** arba teismas **savo iniciatyva** pripažįsta, kad būtinas bylos nagrinėjimas tiesiogiai dalyvaujant teismo posėdyje, nenaudojant informacinių ir elektroninių ryšių technologijų, bylos nagrinėjimas vyksta <...>“. Tokiu būdu būtų išvengta atvejų, kai proceso dalyviai teikdami nemotyvuotus prašymus nagrinėti bylą tiesiogiai dalyvaujant teismo posėdyje, nenaudojant informacinių ir elektroninių ryšių technologijų, siektų vilkinti procesą, ir tuo pačiu sudarytų nepatogumus bei privertų patirti papildomus piniginius kaštus sąžiningai proceso pusei. Iš kitos pusės, būtent tokiu reglamentavimu būtų taupomos valstybės lėšos, ir asignavimai galėtų būti skiriami kitiems teismų poreikiams tenkinti, o taip pat užtikrinamas racionalus žmoniškųjų išteklių panaudojimas nepabloginant proceso dalyvių padėties.

Dėl BPK 214 straipsnio 2 dalies pakeitimo

BPK pakeitimo projektu siūloma pakeisti teisinį reglamentavimą, numatytą BPK 214 straipsnio 2 dalyje, pagal kurį šiuo metu ikiteisminis tyrimas BPK 212 straipsnio 3–9 punktuose numatytais atvejais gali būti nutraukiamas ikiteisminio tyrimo „sprendimu“, kuriuo patvirtinamas prokuroro nutarimas dėl ikiteisminio tyrimo nutraukimo. Teikiamu pakeitimu siūloma sąvoką „sprendimas“ pakeisti „nutartimi“. Toks pakeitimas nėra formalus – jis reikšmingai padidintų ikiteisminio tyrimo teisėjo darbo krūvį, kadangi vietoje galimos teisėjo rezoliucijos, patvirtinant prokuroro nutarimą, visais atvejais reikėtų surašyti naują procesinį sprendimą – nutartį.

Atsižvelgiant į tai, kad ne viename BPK straipsnyje vartojama sąvoką „ikiteisminio tyrimo teisėjo sprendimas“ (žr., pvz., BPK 37 straipsnio 2 dalį, 173 straipsnį), taip pat į teismų praktiką, pagal kurią sąvoka „sprendimas“ apima tiek rezoliuciją, tiek nutartį, įvertinus, kad šiuo atveju teisėjas tik patvirtina prokuroro nutarimą (netvirtinant, visuomet būtina surašyti motyvuotą nutartį),

kuris gali būti patvirtinamas ir rezoliucija (pagal klausimo esmę („tvirtinamas prokuroro nutarimas“) tokiais atvejais motyvai daugeliu atvejų būtų pasikartojantys ir tik sukeltų proceso dalyvių abejones dėl teisėjo darbo perrašant prokuroro nutarime nurodytus motyvus), nepritartina siūlymui keisti BPK 214 straipsnio 2 dalies nuostatas.

Dėl BPK 225 straipsnio pakeitimo

Lietuvos apeliacinis teismas pritaria BPK pakeitimo projekto rengėjų argumentams dėl siūlomų BPK pakeitimų, tačiau mano, kad siekiant esminių pokyčių spartinant apygardų teismuose nagrinėjamų sudėtingiausių bylų trukmę, apygardų teismai kaip pirmosios instancijos teismai turėtų nagrinėti tik labai sunkių nusikaltimų bylas, taip pat visas bylas, nepriklausomai nuo nusikaltimo sunkumo, kuriose asmenys kaltinami: 1) padarę nusikalstamas veikas valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams (BK XXXIII skyrius); 2) padarę nusikaltimus žmoniškumui ir karo nusikaltimus (BK XV skyrius); 3) padarę nusikaltimus Lietuvos valstybės nepriklausomybei, teritorijos vientisumui ir konstitucinei santvarkai (BK XVI skyrius); 4) kuriose kaltinamieji nusikalstamos veikos padarymo metu buvo Respublikos Prezidentu, Seimo ar Vyriausybės nariais, savivaldybių merais, Konstitucinio Teismo teisėjais, teisėjais ar prokurorais. Toks reglamentavimas atspindėtų aiškią apygardos teismų paskirtį nagrinėti sudėtingiausias ir svarbiausias bylas, be to, taip būtų sukurta tam tikra apygardos teismų specializacija visose korupcinėse bylose ir kitų minėtų kategorijų bylose. BPK pakeitimo projektu siūlomas reglamentavimas nėra tiek ambicingas, tačiau pats projekto tikslas yra teisingas ir jam pritartina. Tačiau siūlomus BPK 225 straipsnio 1 dalies nuostatų pakeitimus būtina suderinti su 2023 m. balandžio 27 d. Lietuvos Respublikos Seimo priimto Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 141, 156, 176, 178, 180, 181, 182, 183, 184, 189¹, 190, 192, 195, 196, 197, 199, 199¹, 199², 200, 201, 203, 204, 206, 207, 208, 209, 212, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 224¹, 246, 248, 253, 255, 256, 267, 267¹, 277, 281 straipsnių ir XXIX skyriaus pavadinimo pakeitimo, Kodekso papildymo 253², 256², 260¹, 266¹, 267², 267³, 276⁴, 282¹ straipsniais ir 186, 298 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo nuostatomis:

- 1) Priimtais BK pakeitimais baudžiamoji atsakomybė už šaunamųjų ginklų, šaudmenų, sprogmenų, sprogstamųjų, radioaktyviųjų medžiagų ar kitų strateginių prekių, nuodingųjų, stipriai veikiančių, narkotinių, psichotropinių medžiagų arba narkotinių ar psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrabandą įtvirtinta ne BK 199 straipsnio 4 dalyje, o naujuose atskiruose baudžiamojo įstatymo straipsniuose. Atsižvelgiant į tai, baudžiamųjų bylų dėl sunkių nusikaltimų, kurias pirma instancija nagrinėja apylinkių teismai, sąraše vietoj BK 199 straipsnio 4 dalies turi būti numatyta BK 253² straipsnio 2 dalis, 256² straipsnio 1 dalis, 260¹ straipsnio 3 dalis, 266¹ straipsnio 2 dalis, 267² straipsnio 2 dalis ir 267³ straipsnio 1 dalis.
- 2) Pagal priimtus baudžiamojo įstatymo pakeitimus BK 183, 184, 199¹, 199², 200 ir 246 straipsnių trečioje, o ne antroje dalyje įtvirtinta sunkaus nusikaltimo sudėtis, dėl to būtina patikslinti sąrašą, vietoj 2 dalies įrašant 3 dalį.
- 3) Atsižvelgiant į tai, kad baudžiamojo įstatymo pakeitimais padidinta BK 219 straipsnio 2 dalies, 221 straipsnio 2 dalies sankcijose įtvirtinta maksimali laisvės atėmimo bausmės riba ir dėl to minėtose dalyse numatyti nusikaltimai priskiriami jau ne apysunkių, bet sunkių nusikaltimų kategorijai, taip pat įvertinus, kad BPK pakeitimais pagrįstai siūloma bylas dėl BK 220 straipsnio 2 dalyje įtvirtinto sunkaus nusikaltimo priskirti apylinkės teismų kompetencijai, bylos dėl BK 219 straipsnio 2 dalyje ir 221 straipsnio 2 dalyje įtvirtintų sunkių nusikaltimų, kurie savo sudėtingumu iš esmės nesiskiria nuo nusikaltimo, įtvirtinto BK 220 straipsnio 2 dalyje, taip pat turi būti priskirtos apylinkių teismų kompetencijai.
- 4) Įvertinus, kad, kaip jau minėta, BPK pakeitimais siūloma apylinkių teismų kompetencijai priskirti tam tikras bylas dėl sunkių nusikaltimų ekonomikai ir verslo tvarkai, taip pat finansų sistemai, apylinkių teismų kompetencijai turi būti priskirtos ir BK pakeitimais įvestos naujos kvalifikuotos, sunkių nusikaltimų kategoriją atitinkančios

nusikalstamų veikų sudėtys, įtvirtintos BK 206 straipsnio 4 dalyje, 207 straipsnio 3 dalyje, 208 straipsnio 3 dalyje, 209 straipsnio 2 dalyje ir 222 straipsnio 2 dalyje, kurios savo sudėtingumu iš esmės nesiskiria nuo tų, kurias BPK pakeitimais pagrįstai siūloma priskirti apylinkių teismų kompetencijai.

Atsižvelgdami į tai, siūlome **BPK pakeitimo projekto 3 straipsnį, kuriuo keičiama BPK 225 straipsnio 1 dalis** (pažymėtina, kad toliau neparyškintai nurodytos BPK 225 straipsnio 1 dalies nuostatos, atsižvelgiant į 2023 m. balandžio 27 d. priimtus pakeitimus, kurie įsigalios nuo 2023 m. birželio 1 d.), **pakeisti taip:**

„1. Apygardos teismui teismingos baudžiamosios bylos, kuriose asmenys kaltinami padarę sunkius ir labai sunkius nusikaltimus, išskyrus bylas, kuriose asmenys kaltinami padarę nusikaltimus, numatytus Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 135 straipsnio 1 dalyje, 149 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, 150 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, **151 straipsnio 2 dalyje**, 178 straipsnio 4 dalyje, 180 straipsnio 2 ir 3 dalyse, **181 straipsnio 2 dalyje**, 182 straipsnio 3 dalyje, **183 straipsnio 3 dalyje**, **184 straipsnio 3 dalyje**, **199 straipsnio 3 dalyje**, **199¹ straipsnio 3 dalyje**, **199² straipsnio 3 dalyje**, **200 straipsnio 3 dalyje**, **206 straipsnio 4 dalyje**, **207 straipsnio 3 dalyje**, **208 straipsnio 3 dalyje**, **209 straipsnio 2 dalyje**, **219 straipsnio 2 dalyje**, **220 straipsnio 2 dalyje**, **221 straipsnio 2 dalyje**, **222 straipsnio 2 dalyje**, **246 straipsnio 3 dalyje**, **253 straipsnio 2 dalyje**, **253² straipsnio 2 dalyje**, **256² straipsnio 1 dalyje**, 260 straipsnio 1 ir 2 dalyse, **260¹ straipsnio 3 dalyje**, **266¹ straipsnio 2 dalyje**, **267² straipsnio 2 dalyje ir 267³ straipsnio 1 dalyje**, taip pat bylos, kuriose kaltinamieji nusikalstamos veikos padarymo metu buvo Respublikos Prezidentu, Seimo ar Vyriausybės nariais, **savivaldybių merais**, Konstitucinio Teismo teisėjais, teisėjais ar prokurorais.“

Teismo pirmininkas

Nerijus Meilutis

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos apeliacinis teismas 191831183, Gedimino pr. 40, LT-01503 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl įstatymų projektų Nr. 23-5479 ir Nr. 23-5484
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-05-03 Nr. (1.2 Mr)-03-160
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2023-05-03 Nr. 1T-551
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Nerijus Meilutis, Pirmininkas, Baudžiamųjų bylų skyrius
Sertifikatas išduotas	NERIJUS MEILUTIS, Lietuvos apeliacinis teismas, Nacionalinė teismų administracija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-05-03 12:43:09 (GMTZ)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-05-03 15:43:23 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2022-09-01 11:03:00 – 2024-08-31 11:03:00
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Liteko 2
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-05-03 16:37:26)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2023-05-03 16:37:26 DBSIS